

Korunovačné klenoty našej viery

Milosť a pokoj od Boha nášho Otca a od Pána Ježiša Krista. Amen.

Milý partnerský zbor,

veľmi sa tešíme, že s delegáciou nášho cirkevného zboru môžeme byť opäť u vás na návšteve. Môžeme oslavovať jubileum, lebo už 25 rokov sme spojení kresťanským priateľstvom. Členovia dvoch evanjelických cirkevných zborov sú napriek štátnym a jazykovým hraniciam spolu na ceste.

V tomto roku môžeme oslavovať aj ďalšie jubileum. Pred päťsto rokmi to bolo niekoľko cirkevných osobností na čele s Martinom Lutherom vo Wittenbergu, Jánom Kalvínom v Ženeve a Ulrichom Zwinglim v Zürichu, ktorí sa zaoberali otázkami viery a ktorí úplne zmenili obraz cirkvi. Boli to ľudia, muži a ženy, ktorí pociťovali jednu veľkú túžbu. Túžbu po Božej blízkosti, po milujúcom Bohu, ktorý sa skláňa k ľuďom tak, ako nám o tom rozprávajú evanjeliá Ježiša z Nazareta. Túžbu po Bohu, ktorý sa nám dá počuť, ktorého slovo znie medzi počúvajúcimi a ktorý neostáva len tajomstvom kňazov.

Chcel by som pripomenúť aj ďalšieho človeka, ktorý sa v Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku spomínal – Jána Husa. Ten, sto rokov pred spomenutými reformátormi kresťanskej cirkvi, pracoval na obnove cirkvi. Reformátori nadviazali na jeho prácu. Už Hus kázal v rodnej reči svojim poslucháčom a hovoril rečou ľudu. Zaviedol spoločné spievanie piesní na bohoslužbách. Ovplyvnený učením Angličana Johna Wycliffa, kritizoval cirkev s jej túžbou po svetskom majetku, hriechy život kňazov a ich chamtivosť. Bojoval zo všetkých síl za obnovu zosvetáčenj cirkvi, za slobodu svedomia a Bibliu uznával za jedinú autoritu v otázkach viery, a to na rozdiel od učenia cirkvi, že pápež je najvyššia a posledná autorita v otázkach viery. Za svoje presvedčenie bol 4. júla 1415 na koncile v Kostnici odsúdený a upálený ako kacír.

Ale toto hnutie za obnovu cirkvi sa už nedalo zastaviť. Všetkých tých reformátorov sa bolestne dotýkalo, že súčasná kresťanská cirkev ešte nie je tá cirkev, ktorá sa s hrdosťou odvoláva na Ježiša Krista ako svojho Pána. Vtedy sa zrodilo poznanie, že cirkev sa musí vo všetkých dobách a vždy znova reformovať.

A práve v jubilejnom roku nášho partnerstva i reformačného jubilea, môžeme dnes rozmýšľať o tom, čo naše evanjelické cirkevné zbory drží a nesie. Chceme uvažovať o poklade, ktorý máme, o perlách a klenotoch našej viery, o tom, v čo je dôležité veriť a dúfať – pre nás, evanjelických kresťanov.

V týždni po Veľkej noci som bol s manželkou vo Viedni. Bolo to rodinné stretnutie s príbuznými, ale aj nahliadnutie do histórie. Cesta do čias dynastie Habsburgovcov – do času, keď mestá Poprad a Lohmar boli spojené v jednej ríši. Pri prehliadke zámkov Schönbrunn a Hofburg sme mali možnosť vidieť perly a klenoty, celé bohatstvo Habsburskej dynastie. Mimoriadna výstava bola venovaná cisárovnej Alžbete z Rakúska, známej ako Sisi. Mali sme dojem, že celý svet pricestoval do Viedne, aby si pozreli tie ligotavé a trblietavé vzácnosti, ktoré boli súčasťou histórie a identity národov. Perly, diamanty, klenoty a originálne vzácné odevy boli uchovávané v trezoroch a archívoch, strážené a chránené viditeľným aj neviditeľným bezpečnostným systémom.

My môžeme otvorene položiť na stôl naše korunovačné klenoty, naše duchovné bohatstvo – ukázať celú klenotnicu našich vzácností. My nechceme zamknúť poklad, ktorý formoval našu evanjelicko-kresťanskú identitu.

Korunovačnému klenotu sa podobá aj kázňový text z listu apoštola Pavla. Martin Luther v ňom našiel odpovede na všetky otázky a pochybnosti, ktoré ho trápili; v týchto slovách konečne našiel Boha, ktorého hľadal a po ktorom túžil – milujúceho Boha.

Sedem veršov z Listu Rímskym označil Luther za rozhodujúce pre porozumenie Božiemu slovu v úplne novom svetle. Tieto verše najskôr veľmi zmenili osobne Martina Luthera. A pretože sa so svojím objavom podelil aj s ďalšími kresťanmi, veľká zmena zasiahla celú cirkev.

Rímskym 3,21-28. Čítam z novej revidovanej Lutherovej Biblie, ktorá bola vydaná k jubilejnému výročiu reformácie a ktorú sme vám preniesli ako dar:

Teraz sa však bez zákona zjavila Božia spravodlivosť, dosvedčená zákonom aj prorokmi, Božia spravodlivosť skrze vieru v Ježiša Krista pre všetkých, ktorí veria. Niet totiž rozdielu, lebo všetci zhrešili a nemajú Božiu slávu. Ospravedlňovaní sú zadarmo, jeho milosťou, vykúpením v Kristovi Ježišovi. Boh ho ustanovil za prostriedok zmierenia Jeho krvou skrze vieru. Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť odpustením hriechov, ktoré boli spáchané predtým, v čase Božej trpezlivosti, aby v terajšom čase preukázal svoju spravodlivosť, totiž že je spravodlivý a že ospravedlňuje toho, kto verí v Ježiša. Kde je tu samochvála? Je vylúčená. Akým zákonom? Vari zákonom skutkov? Nie, naopak, zákonom viery. Lebo sme presvedčení, že človek je ospravedlňovaný vierou bez skutkov zákona.

Milý cirkevný zbor,

týmito slovami boli písané dejiny evanjelickej teológie a cirkvi. Počas storočí si ľudia tieto verše z Listu Rímskym chránili a zachovávali tak, ako si kráľovský dvor chránil a zachovával korunovačné klenoty. Ako poklad sa ochraňovali najmä vtedy, keď nastali v cirkvi spory. Napriek mnohým sporom, napriek rozkolom aj medzi protestantmi zostáva lesk, ktorý vychádza z týchto slov. A vždy sa našli ľudia, ktorí neúnavne pripomínajú Božiu lásku a ňou aj žijú. Oni tieto klenoty – opačne ako spomenuté kráľovské klenoty – vybrali z trezoru. Ukazovali a vyzdvihovali ich, aby ich lesk mohol stále nanovo žiariť všetkým. Verše, ktoré sa stali základom pre obnovenú cirkev, dýchajú slobodou. Verše, ktoré nás nabádajú, aby sme si ich – v ich žiarivej kráse a lesku – stále nanovo privlastňovali. My, protestanti z Lohmaru, čítame List Rímskym na biblickej hodine. Priznávame, že pre náš rozum nie je ľahké tento poklad nechať zažiarieť.

Vyberme teda tieto klenoty z trezoru našich dejín. Ukazujme, vyzdvihujme ich a kochajme ich leskom. Rozprávajú o prevratných skúsenostiach, ktoré s nimi mal Martin Luther. Dávajú nám tušiť, koľko sily z nich získal keď pochopil, že už dávno je milované Božie dieťa aj on. Božia milosť je pre všetkých pripravená bez akýchkoľvek ľudských zásluh. Toto poznanie oslobodilo veriacich od všetkého strachu, ktorým boli dovtedy deptaní a zrážaní k zemi.

Ukazujme a vyzdvihujme tieto drahokamy pri blížiacom sa jubileu reformácie. Vnímame lesk týchto klenotov? Svietia do nášho vnútra, do nášho strachu, do našich otázok a túžob? Dnes sa už nepýtame ako Luther vtedy, keď hľadal milostivého Boha. My sa dnes pýtame, ako nám naša viera môže pomôcť vyrovnáť sa so strachom a ohrozeniami našej doby. Jedno slovo našej súčasnosti je „sebaoptimalizácia“. Je to zúfalý pokus byť vo všetkom perfektný. Na druhej strane je náš strach z toho, že nestačíme na vyslovené a nevyslovené očakávania a požiadavky.

Rodičia chcú byť pre svoje deti tí najlepší rodičia. Deti nechcú sklamať svojich rodičov a chcú mať v škole najlepšie výsledky. V manželstve chceme byť tí, ktorí svojich partnerov vždy urobia šťastných. Na pracovisku sa chceme lesknúť ako korunovačné klenoty a snažíme sa byť nenahraditeľní. Máme strach urobiť chybu. Mnohí majú strach, že môžu stratiť prácu, lebo peňazí je stále málo; majú strach byť opečiatkovaní, lebo by na nich bolo viditeľné, že nie sú schopní naplniť bežné očakávania.

Neviem, ako je to na Slovensku, ale v Nemecku má teraz každý tretí človek imigrantské korene. Aj títo ľudia túžia po pokoji. Túžia po slobode, po zamestnaní, po osobnej integrite a blahobyte – teda po šťastnom živote ako to chce Ježiš pre všetkých ľudí. Majú mimoriadne veľký strach. Nesplňajú požiadavky našej spoločnosti, ktoré sú založené na individuálnom výkone. Čítanie, písanie a vzdelanie sú – najmä u mnohých prisťahovalcov zo Sýrie a Afriky – neznáme pojmy.

Ale celkom inak to nie je ani s nami. My sa bojíme, že nedokážeme splniť vlastné požiadavky. Často to potom končí rezignovaným konštatovaním: takto to ďalej nemôže ísť! Čo urobím teraz s klenotmi textu? Ešte stále ich držím v ruke, trblietajú sa a lesknú. Svoj strach pred tým leskom neskryjem. Ten lesk je svetlo, ktoré ma prevedie cez strach do hlbokkej slobody, ako nám to Boh sľubuje. „Sloboda je najhlbšia forma svetla“ spieva nemecký spevák Heinz Rudolf Kunze v jednej zo svojich piesní. Do takého hlbokého svetla ma vedie lesk tohto textu. V tomto svetle sa mi zjavuje Boh. Prichádza mi v ústrety so slovami: „Si pre mňa prijateľný, lebo ťa milujem – aj keď ťa tvoj strach vedie k pochybnosti. A potom nám Boh rozpráva, ako to myslí so svojou láskou. On nás považuje za pekných takých akí sme, so všetkými zlyhaniami a nedokonalosťami. Svojou láskou nás vedie do slobody, ktorú spoznáваме cez Jeho lásku – náš život má zmysel už aj preto, že žijeme. Nemusíme najskôr hľadať tento zmysel. Zmysel nášho život spočíva v tom, že – so svojimi polovičatosťami a so všetkým fragmentárnym v našom živote – žijeme s ďalšími ako Jeho cirkev. Keď to prijmeme, potom pochopíme, že dávame Bohu za pravdu. Ako nás Boh prijíma, to nám zjavil Pán Ježiš Kristus. Je to iný Boh ako ten, ktorého si predstavujeme, keď nám je dobre. Nie Boh poriadku, ktorý miluje ctihodných ľudí a dozerá na zákon a poriadok. Ale je to tiež iný Boh ako ten, v ktorého prestávame veriť, keď sa nedeje tak, ako sme si to predstavovali. Vo viere som pochopil: Boh, ktorému nie je nič dôležitejšie ako môj život, mi vychádza v ústrety.

Vari to nie je tak? Aký lesk žiari z týchto slov? Iný než korunovačné klenoty z panovníckej dynastie – odráža sa nielen v našich očiach, ale chce preniknúť do našich srdc. Kde sa ten lesk dotýka ľudských srdc, tam vzniká spoločenstvo ľudí, ktorí spoločne chvália Boha. Nie ako tí, ktorí stále hľadajú do zrkadla a ubezpečujú sa o tom, kto je najkrajší, najdôležitejší a najväčší. Od Boha nás neodlúčia ani naše zlyhanie, ktorých sme sa nevedome i vedome dopustili. Z našej viery môžeme čerpať, že smieme byť nedokonalí a náš život má predsa zmysel. Že nemusíme byť najlepší rodičia, najlepšia manželka, najlepší manžel, najlepší farár, najlepší modlitebník, najlepšia modlitebníčka v protestantskej cirkvi. Môžeme žiť v spoločenstve, v ktorom každý vie, že toto spoločenstvo obohatí svojimi schopnosťami aj neschopnosťami a to potom robí život nie bezbolestný, ale ľahší. V tejto ľahkosti môže rásť naša fantázia, tvoríme prítomnosť v odlesku Božej lásky.

To zvlášť na klenotoch Božieho slova je, že si ich môžeme vziať do nášho všedného dňa. Dnes môžem každému dať do ruky symbolický klenot a čím pohnutejší je náš život s týmito klenotmi, o to väčšia je ich hodnota, cena a lesk. Amen.

Pokoj Boží, ktorý prevyšuje ľudský rozum, nech chráni vaše srdcia i vaše mysle v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi. Amen.